

Slovo pirát pochází nejspíš z řeckého peiratés ve významu lupič. Piráti, původně lodní, obvykle přepadávali obchodní lodi, ale často loupili i na pobřeží. Campeche na Yucatanu mě kdysi ohromilo hradbami, které vyrostly jako ochrana proti pirátům – ano, těm sympatickým filmovým hrdinům z Karibiku. Pobřeží Jižní Ameriky a Afriky piráti ohrožují dodnes, ale třeba kolem Severní Ameriky už skoro nejsou díky skvělým pobřežním hlídkám. Pirátství na volném moři ovšem kvete pořád, s roční odhadovanou ztrátou kolem patnácti miliard dolarů. Což je dost.

Pirátství bylo kdysi trestáno oběšením, pokud ho ovšem nekryla přímo královna, jako tomu bylo v případě muže jménem Francis Drake. Byl mořeplavcem, obchodníkem s otroky, také politikem a spolubudovatelem úžasného alžbětinského věku druhé poloviny šestnáctého století, na který Anglie dodnes s dojetím vzpomíná. Když se plavil v karibské oblasti, všiml si nejužšího místa v Panamě, kde přepadl kolonu mul vezoucích zlato ze španělských západních kolonií do přístavu Nombre de Dios, Jméno Boží. Roku 1573 ho dobyl a do Anglie se vrátil nejen jako boháč, ale také jako hrdina. Královna Alžběta I. z něj udělala vůdce expedice, která po rozsáhlé přípravě vyplula roku 1577 s pěti

lodmi k Tichému oceánu. Když se o rok později dostala přes Magellanův průliv do Pacifiku, zůstala jen jediná. Jako první Angličan v Tichomoří pokračoval Drake podél západního pobřeží Jižní Ameriky a po cestě přepadával španělské lodě a plenil neopevněné kolonie. Jako první Evropan se dostal až do oblasti dnešního Vancouveru, odkud zamířil k Celebesu a Jávě, aby za rok obeplul africký mys. Dobré naděje a mohl se vrátit domů. Když roku 1580 zakotvil zpátky v Plymouthu, s lodí plnou španělského bohatství, nikdo

Hrdinové

ho nevítal, protože válka se Španělskem byla na spadnutí. Jenomže kořist byla tak láková, že ji královna Alžběta I. přes protesty španělského velvyslance přijala, o rok později pasovala Drakea na rytíře a nakonec dovolila, aby se stal členem parlamentu.

Dnes už naštěstí žijeme v úplně jiné době, i když piráty máme v parlamentu taky. Těžko se také může stát, že by se k pirátství přidružil lékařský aspekt. Starší čtenáři si možná vzpomenou na to, že jejich babička užívala Doverův prášek proti bronchitidě. Tvořila ho směs opia a kořene brazilského keře hlavěnky dávivé

(Cephaelis ipecacuanha), kdysi známé i pod rodovým jménem psychotria. Byl velice oblíbený a přežil až do éry penicilinu. Jeho objevitelem byl velice svérázný doktor Thomas Dover, jenž byl jedním z tuctu lékařů-piráťů, kteří se ve zlaté éře námořního lupičství na přelomu sedmáctého a osmnáctého století plavili po světových mořích. V pirátském věhlasu se vyrovnal Drakeovi.

Dover roku 1708 vyrazil z Bristolu jako velitel expedice dvou lodí. Když dopluli k městu Guayaquil v dnešním Ekvádoru, vydal rozkaz k útoku. Byl úspěšný a byli při něm ztraceni pouze dva námořníci. Jenže přišla nečekaná komplikace: Sto osmdesát členů posádky postihla neznámá epidemie poté, co se dobývali do městských hrobů, v nichž hledali cennosti. Dover se vrátil ke svým lékařským kořenům a nařídil chirurgům, aby nemocným otevřeli žíly na rukách. K tomu jim дали pít nápoj se silně zředěnou kyselinou sírovou. Drastický režim, který drsní lodní ranhojiči prováděli námořníkům tak dlouho, dokud neomdleli, se osvědčil. Zemřelo jich jen osm.

To byli hrdinové dávno zašlých časů, doktoři-piráti, vykradači hrobů a jejich ranhojiči. Takových lidí už je dneska jako šafránu. Možná, že už nejsou vůbec žádní.